

**การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ***
**MANAGEMENT OF LEARNING RESOURCES IN EDUCATIONAL
INSTITUTIONS UNDER THE CHAIYAPHUM PROVINCIAL OFFICE
OF LEARNING PROMOTION**

รัศมี บุญหมั่น¹, ประยงค์ แก่นลา² และ สมักร ไวยขุนทด³

Ratsamee Boonmun¹, Prayong Keanla² and Samak Waikhuntod³

¹⁻³**วิทยาลัยนครราชสีมา**

¹⁻³Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: kungboonmun@gmail.com

วันที่รับบทความ : 28 มีนาคม 2569; วันแก้ไขบทความ 8 พฤษภาคม 2569; วันตอบรับบทความ : 10 พฤษภาคม 2569

Received 28 March 2026; Revised 8 May 2026; Accepted 10 May 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 214 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

Citation:

*รัศมี บุญหมั่น, ประยงค์ แก่นลา และ สมักร ไวยขุนทด. (2569). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(3), 202-218.

Ratsamee Boonmun, Prayong Keanla and Samak Waikhuntod. (2026). Management Of Learning Resources In Educational Institutions Under The Chaiyaphum Provincial Office Of Learning Promotion.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(3), 202-218.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้ และ 4) ด้านการสรุปผล ปรับปรุง แก้ไขการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้

คำสำคัญ: การบริการจัดการ, แหล่งเรียนรู้, สถานศึกษา

Abstract

This research aims to 1) study the management of learning resources in educational institutions under the Chaiyaphum Provincial Office of Learning Promotion, and 2) compare the level of opinions of personnel regarding the management of learning resources in educational institutions under the Chaiyaphum Provincial Office of Learning Promotion, categorized by position, work experience, and size of the educational institution. 3) This research aimed to study approaches to developing the management of learning resources in schools under the Chaiyaphum Provincial Office of Learning Promotion. It employed a mixed-methods approach, with a sample group of 214 school administrators and teachers from schools under the Chaiyaphum Provincial Office of Learning Promotion, selected using stratified random sampling. The research instruments used were The sample consisted of 214 school administrators and

teachers affiliated with the Chaiyaphum Provincial Learning Promotion Office, selected using stratified random sampling. The research instruments used were questionnaires and interviews, with a content validity index between 0.80 and 1.00 and a reliability coefficient of 0.89. The statistical methods used included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings revealed that:

1. The management of learning resources in educational institutions under the Chaiyaphum Provincial Office of Learning Promotion, both overall and in specific aspects, was at a high level.

2. A comparison of the management of learning resources in educational institutions under the Chaiyaphum Provincial Office of Learning Promotion, categorized by position, work experience, and school size, showed statistically significant differences at the .05 level overall.

3. The approach to developing the management of learning resources in educational institutions should be systematic and continuous, comprising four aspects: 1) Planning the management of learning resources; 2) Implementing the use of learning resources; 3) Monitoring and tracking the use of learning resources; and 4) Summarizing results, improving, and correcting the application of learning resources.

Keywords: Management services, Learning resources, Educational institutions

บทนำ

ในยุคของการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมฐานความรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งเรียนรู้ใกล้บ้าน ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกช่วงวัยเข้าถึงองค์ความรู้ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ดังนั้นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 ได้กล่าวถึงการศึกษาไว้ว่า “รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนา

ศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคลตามความถนัดความต้องการ และความสนใจ เพื่อให้มีอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยการให้การศึกษา และการเรียนรู้ที่ครอบคลุมคนทุกช่วงวัย ด้วยรูปแบบการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ในลักษณะการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 ที่ได้บัญญัติความหมายของการศึกษาไว้ว่า “เป็นกระบวนการเรียนเพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการเสาะแสวงหาความรู้ สืบทอดทางวัฒนธรรม ผ่านการฝึกอบรม สร้างสรรค์ผลงานทางด้านวิชาการด้วยองค์ความรู้ที่ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านสภาพแวดล้อม สังคม และตัวบุคคล อันก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต” ซึ่งการจัดการศึกษาเป็นการเพิ่มพูนศักยภาพของผู้เรียนและมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่ทุกภาคส่วนต้องช่วยกันกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา ให้ครอบคลุมทั้งด้าน มาตรฐานการศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ของผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา เพื่อสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ สมรรถนะและศักยภาพ ตรงตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ซึ่งตรงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 24 ข้อ 5 ที่กล่าวถึงการ จัดการศึกษาไว้ดังนี้ “สถานศึกษาต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอน จัดสภาพบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งใช้งานวิจัยเพื่อช่วยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดย สอดคล้องกับมาตราที่ 25 ซึ่งได้กำหนดไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานการจัดตั้งแหล่ง การเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบให้มีอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, 2566)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 มาตรา 6 ได้กำหนดให้สถานศึกษามี หน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และ การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ โดยคำนึงถึงความหลากหลายและความต้องการของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยมีโอกาสเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ (พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญา จันทร์สุภา (2566) ที่กล่าวถึง การบริหารแหล่ง

เรียนรู้ในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษานั้นควรมีการกำหนดปฏิทิน การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีความชัดเจนและต่อเนื่อง ส่งเสริมและสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา มีการกำกับติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งระยะก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้แหล่งเรียนรู้ โดยกำหนดกระบวนการและเกณฑ์การกำกับติดตามที่เหมาะสม กับบริบทของสถานศึกษา กำหนด แนวทางการแก้ไขและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับหลักสูตรสถานศึกษา บริบทของสถานศึกษา นำผลจากการกำกับ ติดตามมาปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ มีนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ “คนชัยภูมิทุกช่วงวัยได้รับโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม บนรากฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีพันธกิจเพื่อ จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และยกระดับการศึกษาของประชาชนให้สามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม และมีสมรรถนะพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดและส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างและประสานความร่วมมือเชิงรุกกับภาคีเครือข่าย ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ รูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ, 2568)

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ มีจำนวน ทั้งสิ้น 16 อำเภอ โดยจากการดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า ยังมีสถานศึกษาในสังกัดที่ไม่มีการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ไม่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยี ค่อนข้างขาดแคลนทั้งวัสดุอุปกรณ์และบุคคลที่ให้ความรู้ นอกจากนี้การใช้แหล่งเรียนรู้ปราชญ์ในท้องถิ่นค่อนข้างน้อย ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสและประสบการณ์ ในการศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้เหล่านี้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลต่อกระบวนการเรียนการสอนให้ประสบ

ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้มุ่งหวังไว้ (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ, 2568)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ ที่ยังมีความแตกต่างของความพร้อม ในด้านการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ เพื่อไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 476 คน (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ, 2568)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2568 จำนวน

214 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V. & Morgan, D.W.,1970) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น ด้านการบริหารและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 214 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า โดยผู้ตอบจะได้รับคำถามเช่นเดียวกัน และในลำดับขั้นตอนเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ถามถามได้ตรงประเด็นที่ต้องการ ไม่ออกนอกเรื่อง ไม่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ และข้อมูลที่ได้รับสามารถนำมาประมวลผลได้ โดยมีขั้นตอนการสัมภาษณ์ ดังนี้

- กำหนดเวลาในการสัมภาษณ์ 15-20 นาที และนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
- เตรียมอุปกรณ์จัดบันทึกให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- แนะนำตัวเอง และสร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง
- บอกวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์
- ป้อนคำถามเหมาะสมกับเวลา และทำการบันทึกหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จ
- ขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม ตำแหน่ง และ ประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

5. วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

ความถี่ (Frequency)

ร้อยละ (Percentage)

ค่าเฉลี่ย (Mean)

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 136 -143)

t - test แบบ Independent samples

F- test แบบ One way ANOVA

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

ผลการศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดถึงต่ำสุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้ และ ด้านการสรุปผล ปรับปรุง แก้ไขการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ สถานศึกษามีการสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรของโรงเรียนในการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างทั่วถึง อยู่ในระดับมากที่สุด และสถานศึกษามีการจัดทำแผนการกำหนดนโยบายและเป้าหมายการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการวางแผนงบประมาณสนับสนุนในการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

2. ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมแนะนำการใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ สถานศึกษามีการรณรงค์การใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด และสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างทั่วถึง อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศและสื่อเทคโนโลยีให้มีความเพียงพอต่อผู้ใช้งาน อยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้

โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มึ่ความคิดเห็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินภาพรวมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สถานศึกษามีเครื่องมือในการตรวจสอบ ติดตามการใช้ แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างหลากหลาย อยู่ในระดับมาก และสถานศึกษามีวิธีการในการ ตรวจสอบ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มึ่ความคิดเห็นต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่กำหนด อยู่ใน ระดับมาก

4. ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ ด้านการสรุปผล ปรับปรุง แก้ไขการนำแหล่งเรียนรู้ไป ใช้ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มึ่ความคิดเห็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานสรุปผลและข้อเสนอเพื่อการพัฒนาในปีถัดไป อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบสรุปผล ปรับปรุง แก้ไขการนำแหล่งเรียนรู้ของ สถานศึกษาไปใช้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก และสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผลการ ดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างทั่วถึง อยู่ ในระดับมาก ข้อที่มึ่ความคิดเห็นต่ำสุด คือ สถานศึกษาให้บุคลากรของสถานศึกษาและชุมชนมี ส่วนร่วมในการปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ

1. จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

2. จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบรายคู่ โดยภาพรวม พบว่า สถานศึกษาขนาด ใหญ่ แตกต่างจากขนาดเล็กและขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนขนาด เล็กกับขนาดกลาง ไม่แตกต่างกัน

แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง โดยครอบคลุมกระบวนการสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการบริหาร แหล่งเรียนรู้ ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้ และ ด้านการสรุปผล ปรับปรุง แก้ไขการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ ซึ่งแต่ละด้านมีความเชื่อมโยง สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบวงจรคุณภาพ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การวางแผนการบริหาร แหล่งเรียนรู้ที่เป็นระบบ ชัดเจน และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน เป็น รากฐานสำคัญที่นำไปสู่การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการบูรณา การแหล่งเรียนรู้กับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร ชุมชน และเครือข่ายภายนอก ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อขยายโอกาสการเข้าถึงแหล่ง เรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ ระบบการตรวจสอบและติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเป็นกลไก สำคัญในการควบคุมคุณภาพและประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งช่วยให้สถานศึกษาสามารถ สะท้อนผลการใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการสรุปผล วิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดถึงต่ำสุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้ และ ด้านการสรุปผล ปรับปรุง แก้ไขการนำแหล่งเรียนรู้ ไปใช้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ มี การกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการและกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อย่าง เป็นระบบ มีการมอบหมายบทบาทหน้าที่แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่าง เหมาะสม ตลอดจนมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายในการสนับสนุน แหล่งเรียนรู้ ส่งผลให้การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีทิศทาง มีประสิทธิภาพ

และเกิดผลเชิงคุณภาพต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา นอกจากนี้ การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างหลากหลาย รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ยังช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างทั่วถึง ประกอบกับการมีระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทำให้การดำเนินงานในทุกด้านเกิดความต่อเนื่อง เป็นระบบ และสามารถนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาอย่างยั่งยืน ส่งผลให้ภาพรวมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงศ์ บัฏวิ (2566) เรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ โชคชัย แสนวิชา (2565) เรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเมืองใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องจากบุคลากรในสถานศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ ประสบการณ์ในการทำงาน และบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกันย่อมมีบทบาทหน้าที่ และมุมมองต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่าจะมีความเข้าใจในระบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ กระบวนการทำงาน และกลไกการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่เป็นระบบมากกว่า ขณะที่สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันย่อมมีความพร้อมด้านทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ และเครือข่ายความร่วมมือที่แตกต่างกัน ส่งผลให้รูปแบบและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้แตกต่างกันตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงศ์ บัฏวิ (2566) เรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษามีความแตกต่างกันตามบริบทของบุคลากรและสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านประสบการณ์การทำงานและโครงสร้างการบริหาร และงานวิจัยของ โชคชัย แสนวิชา (2565) เรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเมืองใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า ความแตกต่างด้านขนาดสถานศึกษา

และโครงสร้างการบริหาร ส่งผลต่อรูปแบบการบริหารแหล่งเรียนรู้และระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ พบว่า แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมกระบวนการสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ การตรวจสอบ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ และการสรุปผล ปรับปรุง แก้ไขการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้มิใช่เป็นเพียงกิจกรรมเสริมของสถานศึกษา แต่เป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียนการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่มีความเป็นระบบและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน ช่วยให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจนและเกิดความต่อเนื่อง ขณะที่การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เน้นการบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมของครู บุคลากร และเครือข่ายภายนอก รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้แหล่งเรียนรู้ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างหลากหลายและเกิดคุณค่าสูงสุดต่อผู้เรียน ในด้านการตรวจสอบและติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้พบว่า ระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลที่เป็นระบบ ช่วยควบคุมคุณภาพการดำเนินงานและทำให้สถานศึกษาสามารถสะท้อนผลการใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม นำไปสู่การสรุปผล วิเคราะห์ และปรับปรุงพัฒนาแนวทางการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ดำเนินไปในลักษณะเป็นวงจรการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา อินนารี (2564) เรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การพัฒนา มีการวางแผนจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการปฏิบัติงานให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วม รับรู้ เข้าใจ ร่วมแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานและประเด็นที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีการทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐานการวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามสภาพจริงและเป็นปัจจุบัน ผู้บริหารควรหาทางเลือกที่หลากหลายแนวทาง โดยใช้ข้อมูลทุก ๆ ด้าน และการตัดสินใจควรมีความเหมาะสมทั้งแบบตัดสินใจคนเดียวและเป็นที่ปรึกษา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาและแลกเปลี่ยนความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง และควรมีการจัดทำรายงานการประเมินผลการดำเนินงานอย่าง

สม่ำเสมอ และงานวิจัยของ กริชติศักดิ์ เชี่ยมตะคุ (2566) เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า ควรนำผลที่ได้จากคณะกรรมการนิเทศ ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มาร่วมกันสะท้อนปัญหาที่พบในการใช้แหล่งเรียนรู้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยภาพรวม แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะสอดคล้องกับกระบวนการบริหารตามแนวคิดวงจรคุณภาพ (PDCA) แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการบริหารจัดการเชิงระบบ ความร่วมมือของทุกภาคส่วน และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นฐานสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนในบริบทของสังคมปัจจุบัน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า 1. การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้ และ 4) ด้านการสรุปผล ปรับปรุง แก้ไขการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ **ข้อเสนอแนะ** 1. ควรศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในมิติอื่นเพิ่มเติม เช่น ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ได้มุมมองเชิงลึกและครอบคลุมปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้มากขึ้น 2. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสถานศึกษาในสังกัดหน่วยงานอื่น หรือพื้นที่จังหวัด/ภูมิภาคอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยและสร้างองค์ความรู้ในเชิงเปรียบเทียบ 3. ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบ

ผสมผสาน โดยบูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตการณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและเข้าใจบริบทการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กรีติศักดิ์ เขียมตะคุ. (2566). แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร. ใน การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิรภา อินนารี. (2564). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. ใน การศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- โชคชัย แสนวิชา. (2565). การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเมืองใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. ใน การศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 1 (19 สิงหาคม 2542).
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 140 ตอนที่ 20 ก หน้า 1-14 (19 มีนาคม 2566).
- วีระพงศ์ บัฏวี. (2566). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. ใน การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชัยภูมิ. (2568). แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ (ฉบับทบทวน) พ.ศ. 2566–2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2568). ชัยภูมิ: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชัยภูมิ.

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ. (2567). สรุปผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ชัยภูมิ: สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ.

_____. (2568). แผนการส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2568. ชัยภูมิ: สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ.